VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tuloverolain ja rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 §:n muuttamisesta (HE 304/2018 vp) – sijoitusrahastojen verosääntely

Verojaosto 23.1.2019
Tarja Järvinen

Vero-osasto

Yleistä

- Esitys liittyy osittain hallituksen esitykseen sijoitusrahastolaiksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi (HE 243/2018 vp).
  - Erikoissijoitusrahastoja koskeva yksityisoikeudellinen sääntely siirrettäisiin vaihtoehtorahastojen hoitajista annettuun lakiin.
  - Jatkossa kotimainen sijoitus- tai erikoissijoitusrahasto voisi toimia myös alarahastorakenteessa.
- Eri sijoitusmuotojen verokohtelua arvioinut työryhmä, työryhmäraportti 14/2018.
  - Työryhmä arvioi eri sijoitusmuotojen nykyisen verokohtelun toimivuutta, ajantasaisuutta ja kannustavuutta sekä eri sijoitusmuotojen verokohtelun neutraalisuutta.

Nykytila (1)

- Sijoitusrahasto on tuloverolain 20 §:ssä säädetty tuloverosta vapaaksi.
- Verotus tapahtuu sijoittajan tasolla siinä vaiheessa, kun sijoitusrahasto jakaa voittoa osuudenomistajilleen tai rahasto-osuuksia lunastetaan osuudenomistajilta.
- Tuloverolaissa ei määritellä erikseen verovapaan sijoitusrahaston käsitettä.
- Oikeus- ja verotuskäytännössä katsottu tarkoittavan sijoitusrahastolain mukaista kotimaista sijoitusrahastoa.
- Vakiintuneesti on katsottu, että myös erikoissijoitusrahastot ovat tuloverolain 20 §:n tarkoittamia sijoitusrahastoja.

Nykytila (2)

- EU:n pääomien vapaan liikkuvuuden periaate huomioiden ulkomaista sijoitusrahastoa ei voida asettaa eri asemaan verotuksessa.
- Merkitystä erityisesti tilanteessa, jossa ulkomainen rahasto sijoittaa Suomeen ja saa Suomesta osinko- tai kiinteistötuloa.
- Vastaavassa tilanteessa kuin kotimainen sijoitusrahasto tai erikoissijoitusrahasto on verovapaa, myöskään ulkomaisen rahaston ei tulisi olla verovelvollinen Suomesta saamastaan tulosta.
- Ulkomaisten sijoitusrahastojen verokohtelu ratkaistaan tapauskohtaisesti, asiasta on runsaasti oikeuskäytäntöä.

Esityksen tavoitteet (1)

Huomioida SRL:n muutosehdotuksesta aiheutuvat verolainsäädännön muutostarpeet.

- Erikoissijoitusrahaston verovapaudesta säädettäisiin erikseen.
- Jos sijoitus- tai erikoissijoitusrahasto toimisi alarahastorakenteessa, alarahastoon sovellettaisiin, mitä sijoitus- tai alarahastosta säädetään.

Sijoitusrahaston verotusmalliin verovapaana yhteisönä ei ehdoteta muutoksia.

- Sijoitusrahastolainsäädännön muutosehdotuksessa ehdotetaan, että sijoitusrahastolle riittäisi 30 osuudenomistajaa 50 osuudenomistajan sijaan.
- Ehdotetun 30 osuudenomistajan lukumäärän on katsottu varmistavan sen, että kyse on aidosta yleisöltä kerättyjen varojen yhteissijoittamisesta.
- Pienempiomisteisten erikoissijoitusrahastojen vuotuisen ¾ voitonjakopakon on katsottu rajoittavan lykkääntymisedun syntymistä.

Esityksen tavoitteet (2)

Esityksen tavoitteena on myös selkiyttää niitä tilanteita, joissa ulkomainen rahasto rinnastuu verotuksessa kotimaiseen verovapaaseen sijoitus- tai erikoissijoitusrahastoon.

- Voimassa oleva verosäännös on varsin yleisluonteinen, mikä on voinut johtaa siihen, että ulkomaisia rahastoja rinnastetaan helpommin suomalaiseen rahastoon.
- Suomalaiset rahastot eivät välttämättä saa samaa kohtelua ulkomailla.
- Tavoitteena on asettaa kotimaiset ja ulkomaiset sijoitusrahastot ja erikoissijoitusrahastot tässä suhteessa samaan asemaan.

Ehdotetut muutokset (1)

- Sijoitusrahastoa ja erikoissijoitusrahastoa pidettäisiin edelleen verovapaana yhteisönä.
- Tuloverolakiin tuotaisiin verovapauden edellytyksiksi niitä samoja kriteerejä, joita sijoitusrahastolainsäädännössä asetetaan kotimaiselle rahastolle.
- Suomessa sijoitus- ja erikoissijoitusrahastot voivat olla pelkästään sopimusperusteisia rahastoja.
- Verosääntelyä täsmennettäisiin pelkästään kotimaisiin ja ulkomaisiin sopimusperusteisiin rahastoihin nähden.
- Uusi tuloverolain 20 a §, jossa verovapauden edellytyksistä säädettäisiin.

Ehdotetut muutokset (2)

- Sijoitusrahastolain mukainen sijoitusrahasto ja sitä vastaava sopimusperusteinen ulkomainen avoin sijoitusrahasto, jolla olisi vähintään 30 osuudenomistajaa, olisi tuloverosta vapaa.
- Erikoissijoitusrahasto ja sitä vastaava ulkomainen sopimusperusteinen erikoissijoitusrahasto olisi verovapaa, jos rahasto olisi avoin ja sillä on vähintään 30 osuudenomistajaa.
- Jos erikoissijoitusrahastolla on alle 30 osuudenomistaja tai rahastoa ei voida pitää avoimena, verovapauden edellytyksenä olisi lisäksi:
  - Vähintään ¾ vuotuinen voitonjako, rahaston pääoma vähintään 2 Me ja sijoittajat ovat AIFM-lain mukaisia ammattimaisia sijoittajia tai niihin rinnastettavia varakkaita yksityishenkilöitä.
  - Vastaavat edellykset myös ulkomaiselle erikoissijoitusrahastolle.
- Pääasiallisesti kiinteistöihin ja kiinteistöarvopapereihin sijoittavien erikoissijoitusrahastojen osalta verovapauden edellytyksenä olisi vähintään ¾ vuotuinen voitonjako.

Ehdotetut muutokset (3)

- Laissa säädettäisiin myös tietojenvaihtoedellytyksestä muualla kuin ETA-valtiossa rekisteröityjen rahastojen osalta.
- Ulkomaisen sijoitusrahaston tulisi olla perustettu rekisteröintivaltionsa yhteissijoitusyrityksiä koskevan lainsäädännön mukaan.
- Ulkomaisen erikoissijoitusrahaston tulisi olla perustettu rekisteröintivaltionsa vaihtorahastojen hoitajista annettua lakia vastaavien säännösten mukaan.
- Tuloverolaissa otettaisiin huomioon myös tilanteet, jossa uusi rahasto ei ole vielä saavuttanut 30 osuudenomistajan määrää, sekä tilanteet, joissa osuudenomistajien määrä on väliaikaisesti alentunut alle 30:n.

Ehdotetut muutokset (4)

- Lähdeverolain 3 §:ään lisättäisiin säännökset osingon verovapaudesta tilanteessa, jossa osinko maksetaan verovapauden edellytykset täyttävälle kotimaista sijoitus- tai erikoissijoitusrahastoa vastaavalle sopimusperusteiselle ulkomaiselle rahastolle.
  - Osingonsaajan olisi selvitettävä Verohallinnolle verovapauden edellytysten täyttyminen.

- Ehdotettuja säännöksiä sovellettaisiin ensimmäisen kerran verovuonna 2020.
- SRL:n muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.3.2019, jolloin selkeyden vuoksi säädettäisiin, että mitä voimassa olevassa tuloverolain 20 §:ssä säädetään sijoitusrahastojen verovapaudesta, sovelletaan erikoissijoitusrahastoihin vuodelta 2019 toimitettavassa verotuksessa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Tarja Järvinen
Lainsäädäntöneuvos
Puh. 02955 30089
Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

www.tutkibudjettia.fi

